

רע"פ 4087/21 - פלונית נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 4087/21

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקשת: פלונית

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתיק ע"פ 53291-09-20 מיום 21.3.2021 שניתן על ידי כב' השופט העמית אברהם טל וכב' השופטים מיכל ברנט ושמואל בורנשטיין; בקשה לעיכוב ביצוע

בשם המבקשת: בעצמה

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט העמית א' טל, כב' השופטת מ' ברנט וכב' השופט ש' בורנשטיין) בע"פ 53291-09-20 מיום 21.3.2021, בגדרו נדחה ערעור המבקשת על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום בפתח תקווה (כב' השופטת א' דניאלי) בת"פ 58056-06-16. הערעור נדחה לאחר שהמבקשת לא הגישה את נימוקי הערעור במועד.

השתלשלות ההליכים עד כה

עמוד 1

1. ביום 27.6.2016, הוגש נגד המבקשת כתב אישום אשר ייחס לה עבירה של גרימת מוות ברשלנות, לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, לאחר שהואשמה כי ברשלנותה שפכה על אמה סיר שמן רותח, אשר גרם לה לכוויות עמוקות ובהמשך למותה. האם נפטרה רק כעבור כחודשיים, בבית החולים, לאחר קריסת מערכות.
2. הדיונים בהליך נדחו פעמים רבות, הן לאור ניסיונות הצדדים להגיע להבנות ביניהם, הן בשל אי-הסכמות בין המבקשת לבאי-כוחה השונים מטעם הסניגוריה הציבורית. בסופו של דבר, כתב האישום תוקן פעמיים, בהסכמה. לראשונה ביום 14.5.2018 ובפעם השנייה ביום 8.7.2018. בכתב האישום המתוקן בשנית, הוספה העובדה כי במהלך הטיפול הרפואי שניתן לאם, אירעה הסתבכות חריגה של פרוצדורה רפואית שנלוותה להרדמה ולא הייתה קשורה קשר ישיר לכוויותיה. במסגרת ההסכמה, הודתה הנאשמת בעובדות כתב האישום המתוקן, הן ביחס להתרשלותה, הן ביחס לקשר הסיבתי שבין מעשיה למות אמה. כמו כן, הסכימו הצדדים כי אין בהודייתה של המבקשת כדי למנוע ממנה להעלות טענת הגנה מן הצדק, במסגרתה תוכל להציג ראיות וטענות שונות ביחס לכך. בתמצית, נטען כי לאור הנחיית פרקליט המדינה העוסקת בגרימת מוות ברשלנות של קרובי משפחה ובשים לב להידרדרות הפיזית והנפשית במצבה של המבקשת, לא היה מקום להגיש את כתב האישום נגדה, בשל היעדר אינטרס ציבורי בניהול הליך פלילי כנגדה.
3. ביום 23.2.2019, הרשיע בית משפט השלום את המבקשת בגרימת מותה של אמה ברשלנות. בית המשפט דחה את טענת ההגנה מן הצדק, לאחר שמצא כי הרשלנות במעשי המבקשת נמצאת על הרף הגבוה וכי מעשיה אף קרובים לכדי קלות דעת הנדרשת לעבירת ההריגה. לפיכך, נקבע כי המשך ניהול ההליך הפלילי בעניינה עולה בקנה אחד עם הנחיית פרקליט המדינה, עם האינטרס הציבורי ושיקולי הענישה וכי עניינה של המבקשת אינו עומד במבחני ההלכה הפסוקה לקבלת טענה של הגנה מן הצדק, שכן התנהלות המשיבה אינה מהווה פגיעה בעקרון השוויון או בתחושת הצדק.
4. בשלב זה, ולקראת שמיעת טיעוני הצדדים לעונש, ביקשה הסניגוריה הציבורית להשתחרר מייצוגה של המבקשת. כאן המקום להבהיר כי לאורך ההליך כולו התגלעו קשיים בהתנהלות המבקשת מול באי-כוחה השונים והיא יוצגה על ידי 5 סניגורים שונים. ביום 11.6.2019, קיבל בית משפט השלום את בקשת הסניגוריה הציבורית לשחרור מייצוג והחל ממועד זה, לאחר שניתנה כאמור הכרעת הדין, מייצגת המבקשת את עצמה.
5. חלפו עוד כשמונה חודשים עד שהתקיימה ישיבה ובה נשמעו הטיעונים לעונש. במהלך אותה תקופה הגישה המבקשת בקשות שונות וביניהן: בקשה לעריכת תסקיר מטעם שירות המבחן - בקשה שהתקבלה - אלא שהמבקשת לא התייצבה בפני שירות המבחן; בקשה לחזרה מהודיה; בקשה למתן ייצוג משפטי; בקשה לפסלות שופט; ושהות לצורך הגשת ערעור על ההחלטה הדוחה את בקשת הפסלות - ערעור שלא הוגש לבסוף. בדיון מיום 2.2.2020, קבע בית משפט השלום כי אינו מוצא מקום לשוב ולדחות את הטיעונים לעונש; אלו נשמעו בפניו, חרף העובדה שהמבקשת טענה כי אינה ערוכה לכך; וניתנה למבקשת אפשרות להשלים טיעוניה בכתב. המבקשת לא עשתה כן.
6. המבקשת הופנתה לממונה על עבודות שירות לשם קבלת חוות דעת בעניינה והמועד למתן גזר הדין נקבע ליום 23.2.2020. המבקשת לא התייצבה בפני הממונה, בשני מועדים אליהם זומנה. גם לאחר שמועד גזר הדין נדחה כמה וכמה פעמים, על מנת לאפשר למבקשת להתייצב בפני הממונה - המבקשת לא שיתפה פעולה, כשלאורך הדרך הוסיפה להגיש לבית המשפט בקשות לדחיית מועד ההתייצבות אצל הממונה וכן לדחיית מועד מתן גזר הדין, בין היתר, בשל התפשטות נגיף הקורונה באותה עת, בטענה כי היא נמנית על קבוצות הסיכון.

7. בסופו של דבר, ולאחר כשישה חודשים נוספים, נקבע מועד מתן גזר הדין ליום 9.8.2020. בגזר הדין, השית בית משפט השלום על המבקשת 3 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה בן 8 חודשים.

8. ביום 23.9.2020, הגישה המבקשת הודעת ערעור לבית המשפט המחוזי. כמו כן, הגישה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר, בקשה לצילום חומרי התיק ובהמשך גם בקשה למתן ארכה לצורך הגשת נימוקי הערעור. בדיון שהתקיים ביום 13.12.2020, קבע בית המשפט כי המבקשת תגיש את נימוקי הערעור עד ליום 14.2.2021, לאחר שתשלם את צילום החומר הדרוש לה. המבקשת לא עשתה כן. בדיון שהתקיים ביום 7.3.2021, קבע בית המשפט המחוזי בהחלטתו שניתנה במעמד המבקשת, כי למבקשת ניתנת הזדמנות אחרונה להגיש נימוקים בכתב לגופו של ערעור וזאת תוך 7 ימים, שאם לא כן יידחה הערעור. המבקשת לא עמדה גם במועד זה. לפיכך, ביום 21.3.2021, ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי ובו נדחה הערעור.

9. המבקשת פנתה לבית המשפט העליון, ביום 20.5.2021, לשם הגשת מסמך שכותרתו "בקשת רשות ערעור סעדים מקדימים". מזכירות בית המשפט לא קיבלה את המסמך לרישום משום שלא נכללו בו הנימוקים לבקשה לרשות ערעור ומשום שהוגש באמצעות הפקסימיליה. משחלפו 45 הימים הקבועים בחוק להגשת בקשת רשות הערעור, הגישה המבקשת בקשה להארכת מועד לנקיטת ההליך. לאחר שהוגשו טענות הצדדים בכתב, החליטה רשמת בית המשפט העליון להתיר למבקשת להגיש את בקשת רשות הערעור עד ליום 9.6.2021 בשעה 14:00 (בש"פ 3737/21, החלטה מיום 8.6.2021).

מכאן בקשה רשות הערעור שלפניי שהוגשה ביום 9.6.2021 בשעה 13:40, ועמה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שנקבע לריצוי ליום 13.6.2021. במקביל, הגישה המבקשת בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר לבית המשפט המחוזי. ביום 10.6.2021, הורה בית המשפט המחוזי על עיכוב ביצוע עונש המאסר, עד להכרעה בבקשה.

הבקשה לרשות ערעור

10. הבקשה נפרסת על פני עמודים רבים ובה למעשה שוטחת המבקשת את השתלשלות ההליכים בעניינה, מפרטת את המצב העגום בו היא שרויה, מבחינה פיזית, נפשית וכלכלית, אשר אינו מאפשר לה להעלות את מלוא טענותיה בפרק הזמן שהוקצב לה. המבקשת עותרת למתן ארכה של חצי שנה לשם הגשת נימוקי בקשת רשות הערעור. לטענתה, אם יינתן לה פרק הזמן האמור, תוכל להביא בפני בית המשפט את הגנתה המהותית כפי שמעולם לא הובאה בפני שום ערכאה ובתוך כך: את הכשלים החמורים באופן ניהול ההליך הפלילי כנגדה, לרבות אלו שנפלו בהתנהלות הסניגוריה הציבורית, אשר הכריחה אותה להודות במיוחס לה; את היעדר ההתייחסות מצד בית משפט השלום לסוגיה והעובדה כי כפה עליה לייצג את עצמה; את העובדה כי בית משפט השלום לא דן בבקשותיה - לחזרה מהודיה, לכשל בייצוג, למינוי ייצוג, לביטול הרשעה; ועוד.

דיון והכרעה

11. לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות, שכן היא אינה עומדת באמות המידה המצומצמות לקבלת רשות ערעור ב"גלגול שלישי" - הבקשה אינה

מעלהשאלהבעלתחשיבותמשפטיתאוציבוריתהחורגתמעניינהפרטישלמבקשתואיןחששכידחיייתהגרוםלאי-
צדקמהותיאולעיוותדין (רע"פ1321/21אשכנזי' מדינת ישראל(1.3.2021)).

12. מצאתי להפנות לדבריי בית משפט השלום בגזר הדין:

"לאורך תקופה ארוכה בה התנהלו ההליכים לפניי עלה בידי להתרשם באופן ישיר ובלתי אמצעי כי עסקין בנאשמת מוכשרת, מתוחכמת ואינטליגנטית, כפי שעלה הן מעדויות עדי ההגנה והן מהתנהלות הנאשמת עצמה בפניי [...]

ואולם למרבה הצער, מנווטת הנאשמת את יכולותיה אלו לכדי התנהלות מניפולטיבית שיטתית, כשהיא מתמקדת בקשייה ובמכאוביה, תוך התעלמות כמעט מוחלטת מהעובדה שהביאה לגרימת מות אמה ולנזק הנוסף אותו גרמה במעשיה. התרשמתי כי הנאשמת שלטה היטב בכל מהלכי ההגנה, עד כדי ניהול הגנתה ממש. כן התרשמתי כי הסנגוריה הציבורית לא עשתה מהלך כלשהו מבלי לקבל את אישורה והסכמתה המלאים, לאחר דין ודברים חוזר ונשנה עימה, לאחר בחינה, התעמקות וליבון מצד הנאשמת, ועל כך יעיד אף ההליך במסגרתו הודתה הנאשמת בכתב אישום מתוקן, ובהמשך תוקן כתב האישום פעם נוספת – הליך חריג, המלמד אף הוא על הדקדוק שנעשה בכל צעד ובכל פרט מפרטי ההסדר [...]

התרשמתי כי דבר לא נכפה על הנאשמת במסגרת ההליך – ההיפך הוא הנכון. הדחיות הרבות מלמדות על מתן הזדמנויות חוזרות ונשנות לנאשמת לשקול צעדיה, ובמסגרת הדיונים בפניי הבהירה כי הודאתה ניתנה ללא לחץ ומתוך רצון טוב וחופשי".

הנה כי כן, הדברים מדברים בעד עצמם. הערכאה הדיונית, אשר התרשמה באופן בלתי אמצעי מהמבקשת, משך כארבע שנים של הליכים, קבעה כי הסנגוריה הציבורית עשתה כל שאל ידה כדי לייצג את המבקשת נאמנה; כי הודייתה של המבקשת ניתנת מתוך רצון חופשי; וכי משניתנה הכרעת הדין המרשיעה, פעלה המבקשת באופן מודע כדי להתחמק מניהול ההליך לגופו של עניין והתמקדה בטענות פרוצדוראליות שנועדו אך למשוך את ההליך. למרבה הצער, המבקשת התמידה בעמדתה זו גם לאחר הגשת הערעור לבית המשפט המחוזי.

למבקשת היה את יומה גם בבית המשפט המחוזי ואף יותר מכך, אך היא בחרה שלא להשלים עם אופן השתלשלות העניינים, לא עמדה במועדי ההגשה השונים שנקצבו לה, לרבות ארכות שניתנו לה לפני משורת הדין, דבר שהביא אף לדחיית ערעורה; וגם כעת, כעולה מהמתואר לעיל, נמצאים אנו כחמש שנים מאז הגשת כתב האישום ונראה כי המבקשת מנסה לדחות את הקץ בטענות שונות. אינני מתעלם מטענות המבקשת בכל הנוגע לקשיים הרבים שבניהול העצמאי של ההליך ותעצומות הנפש שהדבר דרש ממנה, בשים לב למצבה הפיזי והנפשי, אך מכאן ועד קבלת טענותיה בדבר הפגמים שנפלו לכאורה בניהול ההליך, בזמן שהייתה מיוצגת, מצד כל גורמי מערכת המשפט – רחוקה הדרך. נוכח כל האמור, שוכנעתי כי אין חשש לעיוות דין בעניינה של המבקשת ומשכך אין יסוד לקבלת בקשת רשות הערעור ב"גלגול שלישי".

13. אשר על כן, הבקשה לרשות ערעור נדחית. הרבה לפני משורת הדין, ניתנת בזאת למבקשת שהות קצרה לצרכי התארגנות, לקראת כניסתה למאסר. המבקשת תתייצב לשאת בעונש המאסר שהוטל עליהביום 30.6.2021 עד השעה 10:00 בבית הסוהר נווה תרצה, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותה תעודה מזהה ועותק מהחלטה זו. על המבקשת לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר,

בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336. הקביעה בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, לפיה אם לא תתייצב, תיעצר המבקשת ותועבר למשמורת שירות בתי הסוהר - תעמוד בעינה.

ניתנה היום, ל' בסיון התשפ"א (10.6.2021).

ש ו פ ט
